

MANYUALE WA MAEMO A TIRELO YA BADIRIŠI WA KHOMIŠENE YA MATLAFATŠOEKONOMING YA BABASO

Agostose 2020

Lenaneotlhopho la Diteng

1.	Dikhutsofatšo le Dikopafatšo	3.
2.	Matseno	3.
3.	Maikemišetšo	5.
4.	Re bomang	5.
4.1	Ponelopele ya Rena	6.
4.2	Morero wa rena	7.
4.3	Tshepišo ya Rena ya Leina	8.
4.4	Maitshwaro a Rena	9.
4.5	Tlhalošo ya Lekala la Kgwebo	10.
5.	Ditaolelo tša Molao le Tše dingwe	11.
6.	Maemo a Ditirelo tša Badiriši	13.
7.	Maikutlo a Badiriši	16.
8.	Bofetšo	16.

Dikhutsofatšo le Dikopafatšo

Tihalošo	Dikopafatšo
Matlafatšoekonoming ya Babaso	B-BBEE
Khomišene ya Matlafatšoekonoming ya Babaso	Khomišene ya B-BBEE
Johannesburg Stock Exchange (Lefelothekišo la ditoko le diponte la Johannesburg)	JSE
Leano la Bosetšhaba la Tihabollo	NDP
Molao wa Bosetšhaba wa Taolo ya Ditšhelete	PFMA
Bolaodi bja Thuto le Tihahlo ya Lekala	Seta
Kgoro ya Kgwebo, Intasteri le Phadišano;	the dtic
Molao wa Matlafatšoekonoming ya Babaso	Molao wa B-BBEE

1. Matseno

- 1.1 Ka moo badiriši goba badiriši ba swarwago ka gona gantši ke phapano magareng ga mekgatlo yeo e atlegago le yeo e ka palelwago ka lebaka la tlhokomelo ye e fokolago ya badiriši. Se se tlaleletša gape go ka fao setšhaba ka kakaretšo se lebelelago mokgatlo ka gona gomme se ka ba sa šitiša bao e ka bago badiriši go boledišana le setheo ka lebaka la tlhokomelo ye mpe ya badiriši.
- 1.2 E šetše e le mengwaga ye meraro go tloga mola Khomišene ya B-BBEE e hlongwago go tloga ka Julae 2016, gomme ditebelelo tša badiriši di a hlatloga gomme go bohlokwa gore Khomišene ya B-BBEE e hlokomele tirelo ye e sa dumelelanego goba ye mpe bjalo ka karolo ya go tšwetša pele tshepišo ya rena ya leina, yeo e lego **'ekonomi ye e akaretšago bohle, mmogo'**, yeo ge e le gabotse e šupago go kgatha tema ka go lekana mo ekonoming, phihlelelo ya go lekana ya menyetla ya mahumo ke batho ka moka, go akaretšwa ga boradiintasteri ba bathobaso mo ekonoming le go ba gona ga thekgo yeo e sego ya ditšhelete le ya ditšhelete, go akaretšwa le dikema tša ditšhušumetšo tšeo di swanetšego go fihlelelwa tekatekano. Ka gona, tshepišo ye ya leina e ka fihlelelwa fela ka phethagatšo ye e šomago gabotse le ye e lekantšwego ya dikarolo ka moka tša B-BBEE, go šoma mmogo bjalo ka sehlopha go ya go nepo ye e swanago ya ekonomi ye e fetotšwego, ye e matlafatšago le ye e akaretšago bohle go badudi ka moka ba Afrika Borwa.
- 1.3 Thuto ya kelo ya khuetšo yeo Khomišene ya B-BBEE e e dirilego ka 2019, e laeditše gore setšhaba ka kakaretšo ga se tsebe ka ga maemo a kabo ya ditirelo ao Khomišene ya B-BBEE e a fago. Maemo a tirelo a bohlokwa go setheo sa taolo ka ge se hlahla ditsela tšeo badiriši ba swanetšego go swarwa ka tšona le mekgwa ye mekaone yeo e swanetšego go hlokomelwa ge go dirišana le badiriši.
- 1.4 Go ba le maemo a bjalo ao a lego gona le go ruta bašomi ka maemo ao a amogelegago le maitshwaro a tirelo go hlohleletša kgwebo ya go boeletšwa le go kaonafatša maemo a tirelo ka kakaretšo, le gape go godiša tshepo yeo badiriši ba nago le yona ka setheong.

- 1.5 Ka go realo, maemo a tirelo a bohlokwa kudu ka ge e le dintlha tše bohlokwa tša motheo tše ka tšona setheo se abago tlhokomelo ya sona ya badiriši.

2. Maikemišetšo

- 2.1 Manyuale wa Maemo a Tirelo ya Badiriši wa Khomišene ya Matlafatšoeconoming ya Babaso (“Khomišene ya B-BBEE”) e fiwa bjalo ka sedirišwa sa go thuša setheo go netefatša kabo ya ditirelo tše di sa fetogego, tša maemo a godimo go bakgathatema ba rena ke bašomi ba Khomišene ya B-BBEE
- 2.2 Manyuale wo o kopanya ka tlhako e tee ditshepedišo le maemo ao a šomago go ditirelo tše di fiwago ke Khomišene ya B-BBEE bjalo ka ge di hlahlwa ke Molao wa B-BBEE.
- 2.3 Ke kholofelo ya bolaodi bja Khomišene ya B-BBEE bašomi ka moka ba tla dira kgopelo le go netefatša kobamelo ya Maemo a Tirelo ao a lego ka go Manyuale.
- 2.4 Manyuale o šoma bjalo ka tlhahlo go šireletša maemo a tshepedišo ao a hlagišitšwego ka go Molao wa B-BBEE, gomme ga e nyake go tšea legato la Molao wa B-BBEE le taolo ya wona.
- 2.5 Manyuale o ka mpshafatšwa nako efe goba efe ke Khomišene ya B-BBEE ge go na le diphetogo dife goba dife tše bohlokwa tše di tšwelelago go ditlhabollo tša tirišo ya Molao wa B-BBEE. Maamong a bjalo, go tla phatlalatšwa phetolelo yeo e fetotšwego go tšeela ye legato.

3. Re bomang

- 3.1 Khomišene ya Matlafatšoeconoming ya Babaso (“Khomišene ya B-BBEE”) e hlomilwe bjalo ka setheo ka gare ga taolo ya Kgoro ya Kgwebišano, Intasteri le Phadišano (“**the dtic**”) go ya ka karolo ya 13B ya Molao wa Matlafatšoeconoming ya Babaso wa 53 wa 2013 bjalo ka ge o fetšwe ke Molao wa Matlafatšoeconoming ya Babaso wa 46 wa 2003 (“Molao wa B-BBEE ”). Karolo ya yona e akaretša go hlokomela phethagatšo ya Molao wa B-BBEE le go ba kgahlanong le ditirišo tša ngwadišokgwebo ka yo mongwe.

3.2 Ponelopele ya Rena

Ekonomi ya diintasteri ye e akaretšago yeo e nago le phadišano lefaseng ka bophara

Go akaretša – e laetša go kgatha tema ka go lekana, menyetla ya tekatekano ya bohle, le dikholego tšeo go itemogelwago tšona ke karolo ye nngwe le ye nngwe ya setšhaba go ralala le Afrika Borwa. Se ka kakaretšo se ra kgokagano ya mabaka a makroekonomi le maekroekonomi gore batho ka moka ba kgone go holega ekonoming. Bjalo ka Khomišene ya B-BBEE, re filwe maikarabelo a taolo go netefatša gore ekonomi ya Afrika Borwa e na le motheo wo o nabilego le go akaretša bohle ka nepo ya go fihlelela pono ya 2030 ka go NDP. Gore ekonomi e atlege, e šome le go gola Maafrika Borwa ka moka a swanetše go kgatha tema le go tsenya letsogo ka mo go nago le mohola go lenanekabo la dithoto le mafapheng a bohlokwa a ekonomi. Ka gona, go akaretša bohle go swanetše go nolofatšwa ka tšhabollo ya mabokgoni, bong, tshepedišo ya taolo, tšhabollo ya dikgwebo le baabi, gammogo le go tloša mapheko a ekonomi go bathobaso, ka fao maitapišo a mohlakanelwa a lekala la phraebete le la mmušo a a nyakega ka ge go se na motho ka o tee yo a ka dirago se ka boyena.

Tšhabollo ya Diintasteri tše ntši – e laetša tšholego ya ekonomi ya tšweletšo ye e swarelelago yeo e sepedišwago ke mehuta ye mentši ya ditšweletšwa le ditirelo tšeo di hwetšwago ka mo nageng le tše di tšweleditšwego. Ye ke ekonomi yeo e nago le tekanyo ya godimo ya go tseba go bala le go ngwala, e hlohleletšago kgolo ya ekonomi le ya mešomo ka mananeo ao a nepišitšwego, e dumelelago kgwebišano le dipeeletšo kudu ka thutong go tšweletša bašomi bao ba nago le bokgoni bjo bogolo le bokgoni bjo bo ka tsenyago letsogo go hloleleng mešomo, e hlolago dikhamphani tše di thomago le go katološa motheo wa tšweletšo. E akaretša mebaraka ya kgwebo ye e hlabologilego gabotse le ye e nago le tšweletšo go swana le tšweletšo ya maemo a godimo le ditirelo tša boleng bjo bo okeditšwego. Ge e le gabotse go holega kudu le go romelwa ntle ga ditšweletšwa tša boleng bjo bo okeditšwego go e na le moo ka materiale wo sa šongwago.

Ekonomi - e akaretša maemo a naga go ya ka tšweletšo, kabo le tšhomišo ya dithoto le ditirelo ka seleteng se se itšego sa thutafase. IMF ka kopanong ya yona ya boraditaba ya Aprele 2015 e bontšhitše go fokotšega ga kgolo ya ekonomi diekonomi tše di thomago le tše di hlabologago. Go bohlokwa gore naga e godiše ekonomi ya yona ka

tšweletšo ya ka gare le kabo ya dithoto ka mo nageng le ka boditšhabatšhabeng, gomme go na le tlhokego ya karolo ye maatla ya dipeeletšo tša kgwebišano ka gare ga mmušo yeo e ka se hlaolego fela mebaraka ya badudi ba ka nageng, eupša gape e tla netefatšago go tšwela pele.

Phadišano lefaseng ka bophara - e ra gore mebaraka ya boditšhabatšhaba ye e šomago le ye e kopantšwego yeo e nago le bokgoni bja diromelwantle ka nepo ya go hlohleletša kgolo ya ekonomi. Afrika Borwa ga e šome sebakeng se se tswaletšwego eupša e swanetše go phadišana le ditšhaba tše dingwe ka methopo, bokgoni le mebaraka, seo se ra gore re swanetše go thekga ditšweletšwa le ditirelo tša rena tša ka nageng le go diriša tše kgahlanong le mebaraka ye mengwe. Re swanetše go tsepelela mafelong ao re nago le ditšweletšwa tša moswananoši tša Afrika Borwa tšeo di ka nepišwago mebarakeng ya diromelwantle – re swanetše go ba le ditlhagišo tše di kgethegilego tša moswananoši. Mabapi le se, ditekanyetšo, ditshekatsheko tša dithaka le go kgomarela maemo a lefase di fa ditšhupetšo tše di nyakegago ka ga mafelo ao naga e swanetšego go a kaonafatša goba go a šomiša gore e dule e na le phadišano lefaseng ka bophara, ntle le go bea dikgahlego tša ekonomi ya bosetšhaba kotsing.

3.3 Morero wa rena

Go nolofatša phethagatšo ya tšweletšo ye e akgofilego ya Molao

Nolofatša – go dira gore go be bonolo le go kgonega gore baamegi ba B-BBEE ba obamele le go phethagatša Molao wa B-BBEE ka go dirišana le go boledišana le bona; le ka go fana ka tlhahlo le thekgo ka dikgopolo tša keletšo, ditsebišo tša tlhalošo le ditlhathollo, gare ga tše dingwe, ka ga tirišo le tlhathollo ya Molao, le go phethagatša mananeo a thuto le temošo le magato a phošollo ya go se obamele molao.

Go akgofišwa – go netefatša gore phetogo e sepela ka lebelo le legolo go nagannwe ka nepišo go tšwa motheong wo o lego gona, wo o ka lekantšhwago ka mehla go netefatša gore naga e fihlelela maikemišetšo a yona a ekonomi ka ga tekatekano le maatlafatšo go baholegi ka moka bao ba reretšwego ba B-BBEE. Se se akaretša go fihlelela dipotla tšeo tša batho, mafapha le diintasteri tšeo di sego tša kwa phetogo le

maatlafatšo go fihla ga bjale, le go godiša khuetšo ya B-BBEE go makala ka moka a setšhaba sa rena.

Tšweletšo - go hudugela go intasteri ye e dirišwago kudu moo ditšweletšwa tše tala di fetšetšwago go ditšweletšwa tše di feditšwego ka gare ga naga ya rena; mmušo wo re sa ithekgago ka dithoto tše di tšwago dinageng tša ka ntle bakeng sa ditšweletšwa tša rena tše di feditšwego.. Re beakanya go dirišana le dihlengwa tša go ithuta le tša theknolotši, go boledišana le baithuti le bafsa go hlohleletša borakgwebo le boitlhamelo ba sa le ba bannyane, go nolofatša phihlelelo ya thekgo ya ditšhelete le yeo e sego ya ditšhelete le tlhahlo go dikhamphani tše di sa tšwago go thoma le tše di hlomilwego, e sego go šoma diiri tše telele eupša go šoma ka bohlale le ka boitlhamelo, tla ka dikgopolo tše mpsha le tša boitlhamelo le theknolotši go tšwetša naga pele, le go fa tikologo ya mošomo ye e loketšego moo badudi ba fiwago ditirelo ka tshwanelo.

Phethagatšo – gantši go bolelwa gore Afrika Borwa e na le melawana ye kaone eupša e fela e tlaišega ge go tliwa go phethagatšo ka lebaka la mabaka a mantši go akaretšwa bolaoditatelano, go hloka kgokaganyo, go se kwešiše pono, baphethagatši ba go se kwešiše taelo, tlhaelelo ya methopo le ditšhelete le tše dingwe dithibelo tše di amanago le tšona. Ka gona, go bohlokwa gore Khomišene ya B-BBEE e be le methopo ye e swanetšego le ye e lekanego ka ditšhelete, dithoto le batho bao ba nago le bokgoni le bokgoni bjo bo nyakegago go phethagatša taelo.

3.4 Tshepišo ya Rena ya Leina

‘Ekonomi ye e akaretšago bohle, mmogo’

Go akaretša – e laetša go kgatha tema ka go lekana, menyetla ya tekatekano ya bohle, le dikholego tše go itemogelwago tšona ke karolo ye nngwe le ye nngwe ya setšhaba go ralala le Afrika Borwa. Se ka kakaretšo se ra kgokagano ya mabaka a makroekonomi le maekroekonomi gore batho ka moka ba kgone go holega ekonoming.

Ekonomi - e akaretša maemo a naga go ya ka tšweletšo, kabo le tšhomišo ya dithoto le ditirelo ka seleteng se se itšego sa thutafase. Go bohlokwa gore naga e godiše ekonomi ya yona ka tšweletšo ya ka gare le kabo ya dithoto ka mo nageng le ka boditšhabatšhabeng, gomme go na le tlhokego ya karolo ye maatla ya dipeeletšo tša

kgwebišano ka gare ga mmušo yeo e ka se hlaolego fela mebaraka ya badudi ba ka nageng, eupša gape e tla netefatšago go tšwela pele.

Mmogo – go hloma le go bopa dikamano, go šoma bjalo ka dihlopha le go dirišana le ba bangwe go fihlelela nepo ya mafelelo – lekala la phraebete, mmušo, bašomi le setšhaba sa badudi - ga go motho yo a swanetšego go tlogelwa morago ge re leka ka maatla bakeng sa ekonomi ye e akaretšago bohle. Ekonomi ye e swanetše go re hola ka mo go atlegilego ka moka ga rena, ka go realo re swanetše go šoma go ya go pono ye e swanago le yeo e hlalošitšwego ka go

NDP, le go sepelelana le dinepo le dipheho tšeo di beilwego ke Kabinete nako le nako.

3.5 Maitshwaro a Rena

Tikologo ya rena ya tshepedišo e re hlagišetša ditlhohlo tše di fapafapanego, gomme tše di akaretša go hloka taolo ya maleba ya dikhamphani, go lebelela pele ditshekamelo, go fora mangwalo a go matlafatša, go emela dintlha ka tsela ye e fošagetšego go kgonthišetša dikonteraka le ditharollo tša go lokiša ka pela tša maatlafatšo, tšeo ka moka di tšweletšago lefelo le le nonnago la boitshwaro bjo bo sa lokago ka gare le ka ntle ga lekala la mmušo. Ka ge re etše hloko tikologo ye le nepo ya rena ya go šomiša setheo sa taolo seo se botegago le seo se šomago gabotse, re dumelelane le go itlama go phela ka maitshwaro a a latelago a bohlokwa ka go lekana:

Maitshwaro a 1: Ekonomi ye e akaretšago bohle ke selo sa mathomo seo re se elago hloko

- Setlapele sa rena le boikgafo ke dikgahlego tša rena tša ekonomi ya bosetšhaba
- Baamegi ba rena bohlokwa go rena go fihlelela dinepo tša rena tša ekonomi

Maitshwaro a 2: Phihlelelo ya go hloka sephiri le go hwetšagala go badudi ka moka ba ekonomi

- Re fana ka dinako tša go fetoga ka lebelo tšeo di hlahlwago ke maemo a rena a tirelo
- Re fana ka tokišo ye e lokilego le ye e sa fetogego ka gare ga melawana ya molao
- Re fana ka dikarabo tša ka pela ka ge re na bolaoditetalano bofe goba bofe

Maitshwaro a 3: Go se kgetholle

- Re dira ntle tirosepitša, poifo, go se sekamele felo go tee goba go se tšee lehlakore

- Re swaragana le ditaba ka moka ka tsela e se nago bosodi go pheleng morero wa rena
- Re hlompha sephiri ka gare ga molao

Maitshwaro a 4: Go se fapoge

- Re fana ka ditaelo tše di kwagalago le tlhahlo ye e tshepagalago
- Re fana ka diphetho le keletšo yeo e sa fetogego

Maitshwaro a 5: Boikarabelo bja diphetho ka moka le ditiro tšeo di tšerwego ke rena

- Re thekga le go hlompha diphetho ka moka le ditiro tšeo di tšerwego ke setheo sa rena
- Re tshepa bašomi ka moka go hlankela baamegi ka mafolofolo le ka boprofešenale
- Re tšea maikarabelo a ditiro tša rena

Maitshwaro a 6: Go se kgotlelele bomenetša

- Re ikgafile go pušo ya maleba
- Re dira dilo pepeneneng dikgwebišanong ka moka
- Ga re kgotlelele bomenetša le ge e le bofe

3.6 Tlhalošo ya sa Lekala la Kgwebo

3.6.1 Khomišene ya B-BBEE e na le mananeo a ka fasana a a latelago:

3.6.1.1 **Lenaneo la 1 - Kobamelo:** Maikemišetšo a maano a lenaneo la 1 ke go šireletša dipelo tša ekonomi ye e akaretšago bohle.

3.6.1.2 **Lenaneo la 2 – Dinyakišišo le phethagatšo:** Maikemišetšo a maano a lenaneo la 2 ke go phethagatša phethagatšo ya phošollo go fihlelela kobamelo.

3.6.1.3 **Lenaneo la 3 – Nyakišišo, tshekatsheko le go bega:** Maikemišetšo a maano a lenaneo la 3 ke go nyakišiša, go sekaseka le go bega ka ga seemo sa phetogo.

3.6.1.4 **Lenaneo la 4 – Kago ya Kamano/ Dikamano tša Bakgathatema:** Maikemišetšo a togamaano a lenaneo la 4 ke go dirišana le bakgathatema ba maleba go tšwetša pele phetogo.

3.6.1.5 **Lenaneo la 5 – Taolo:** Maikemišetšo a maano a lenaneo la 5 ke go hlabollla bokgoni le bokgoni bja Khomišene ya B-BBEE go phethagatša taolelo ya yona.

4. Ditaolelo tša Molao le Tše dingwe

4.1 Re hlomilwe ke Karolo ya 13B ya Molao wa B-BBEE gomme re na le maatlataolotoka a Afrika Borwa ka moka. Re swanetše go go se tšee lehlakore le go phethagatša mešomo ya rena ntle le poifo, go se kgetholle goba go kgetholla, ka mokgwa wo o seketšago le go ya ka ditekanyetšo le melawana yeo e boletšwego karolong ya 195 ya Molaotheo. Go ya ka Karolo ya 13E ya Molao wa B-BBEE, re thekgwa ka ditšhelete go tšwa go tšhelete yeo e abetšwego ke Palamente bakeng sa Khomišene ya B-BBEE, le tšhelete yeo e amogetšwego ka molao go tšwa mothopong ofe goba ofe o mongwe. Mohlakišipharephare o laetšwe go hlahloba direkhoto tša rena tša ditšhelete ngwaga o mongwe le o mongwe. Ka ge re se mokgatlo wa setšhaba wo o lokeleditšwego ga bjale, re šoma ka gare ga tekanyetšo le tilhako ya go bega ya **the dtic**.

4.2 Karolo ya 13F ya Molao wa B-BBEE e hlaloša mešomo ya rena ka tsela ye e latelago:

- Go hlokomela, go hlokomela le go tšwetša pele go kgomarela Molao wa B-BBEE kgahlegong ya setšhaba;
- Go maatlafatša le go godiša tirišano magareng ga lekala la mmušo le la phraebete ka nepo ya go tšwetša pele le go šireletša maikemišetšo a matlafatšoekonoming ya babaso;
- Go amogela dingongorego tše di amanago le matlafatšoekonoming ya babaso go ya ka Molao;
- Go nyakišiša, e ka ba ka maikemišetšo a yona goba go arabela dingongorego tše di amogetšwego, taba efe goba efe yeo e lebanego le matlafatšoekonoming ya babaso
- Go tšwetša pele thekgo; phihlelelo ya menyetla le mananeo a thuto le maitapišo a matlafatšoekonoming ya babaso;
- Go hlokomela retšistara ya ditirišano tše kgolo tša matlafatšoekonoming ya babaso, ka godimo ga moedi wo o beilwego ke Tona ka go Kuranta ya mmušo;
- Go amogela le go sekaseka dipego tše di ka laelwago mabapi le kobamelo ya matlafatšoekonoming ya babaso go tšwa go ditho tša mmušo, ditheo tša mmušo le dikgwebo tša lekala la phraebete.

- Go tšwetša pele pušo ye kaone le maikarabelo ka go hlola tikologo ye e šomago gabotse ya tšwetšopele le phethagatšo ya matlafatšoekonoming ya babaso;
- Go šomiša maatla a mangwe ao a sa thulanago le Molao ao a ka fiwago Khomišene ya B-BBEE ka go ngwala ke Tona; le
- Go oketša tsebo ya tlhago le mafolofolo le go tšwetša pele temošo ya setšhaba ka ga merero ye e amanago le maatlafatšo ya ekonomi ya bathobaso ka motheo wo o nabilego ka go phethagatša magato a thuto le temošo, go fa tlhahlo go setšhaba le go dira dinyakišišo ka ga merero ye e amanago le taolelo ya yona le mediro.

4.3 Dikarolo tša rena tša nepišo ya maano di tšwa go taolelo yeo e lego go Karolo ya 13Fya Molao wa B-BBEE, ka methopo yeo e dirilwego gore e hwetšagale go ya ka Karolo ya 13E gomme e ela hloko maikarabelo ka moka ka fase ga Molaotheo le ditho tša taolo tša PFMA tša ditheo tša mmušo le tša setšhaba.

4.4 Molao wa B-BBEE le Melawana ya Maitshwaro a Kaone di hlaloša gabotse dinyakwa tšeo phethagatšo ya taolelo ya rena e swanetšego go ba le khuetšo go tšona, le gore go ya ka tšona tšwelopele ya phetogo e swanetšego go elwa, e lego:

- Bong
- Tshepedišo ya Taolo
- Tlhabollo ya Kgwebo le ya Baabi
- Tlhabollo ya Mabokgoni
- Tlhabollo ya Ekonomi ya Leago

5. Maemo a Ditirelo tša Badiriši

5.1 Maemo a a tirelo ke dikelo tša bontši le maitshwaro a ditirelo tšeo di fiwago ke Khomišene ya B-BBEE go badiriši ba yona. Maemo a akaretša kabo ya nnete ya tirelo, maemo a boitshwaro bja bašomi, le go hwetšagala ga ditshepedišo tša ditshwayotshwayo tša badiriši le dingongorego.

5.2 Tše ke ditirelo le maemo a tirelo ao Khomišene ya B-BBEE e a holofetšago badiriši ba yona go feta maemo ao a beilwego ka go melawana ya B-BBEE ya ditshepedišo tše itšego:

Tirelo ye Bohlokwa	Kholego ya Tirelo	Maemo a Tirelo
Fana ka kwešišego mabapi le tlhathollo ya Molao wa B-BBEE	Baamegi ba Khomišene ya B-BBEE	Dipotšišo tša 100% di arabilwe gomme ditshwaotshwao di filwe ge go amogetšwe dipotšišo ka sebaka se se sa fetego matšatši a 5
Fana ka ditshwaotshwao go badiriši bakeng sa dipotšišo goba keletšo yeo e amogetšwego ka ga go tshela Molao wa B-BBEE	Baamegi ba Khomišene ya B-BBEE	Dipotšišo tša 100% di arabilwe gomme ditshwaotshwao di filwe ge go amogetšwe dipotšišo ka sebaka se se sa fetego matšatši a 5
Swara diwekšopo tša temošo le masolo a thuto	Baamegi ba Khomišene ya B-BBEE	Kopano yeo e rulagantšwego ka sebaka se se sa fetego kgwedi e tee (1) go tloga letšatšikgwedi la kgopelo.
Ela hloko dipotšišo tša mogala	Baamegi ba Khomišene ya B-BBEE	90% ya megala e hlokometšwe letšatši le letšatši le moo molaetša o tlogetšwego ke mokgathatema wa B-BBEE mogala wo o swanetšego go bušetšwa morago mo letšatšing la go amogela molaetša
Amogela le go amogela ditheransekšene tše kgolo tša B-BBEE tše di rometšwego	Mekgatlo ya kgwebišano le Baamegi ba B-BBEE	100% ya ditheransekšene tše di rometšwego e amogetšwe le lengwalo le filwego ka sebaka se se sa fetego matšatši a 5 a go romela

Ngwadiša ditheransekšene tše kgolo tša B-BBEE	Mekgatlo ya kgwebišano le Baamegi ba B-BBEE	100% ya ditheransekšene tše di rometšwego di ngwadišitšwe ka sebaka se se sa fetego matšatši a 10 go ya ka go felela ga tshedimošo ye e nyakegago
Lekola ditheransekšene tše kgolo tša B-BBEE tše di ngwadišitšwego	Mekgatlo ya kgwebišano le Baamegi ba B-BBEE	Maikutlo ao a filwego ka sebaka se se sa fetego matšatši a 90 go tloga ka letšatšikgwedi la ngwadišo ya theransekšene
Amogela le go amogela dipego tša kobamelo tše di rometšwego	Dikhamphani tše di ngwadišitšwego le JSE, Di-SETA, ditho tša dinaga le ditheo tša setšhaba	100% ya ditheransekšene tše di rometšwego e amogetšwe le lengwalo le filwego ka sebaka se se sa fetego matšatši a 5 a go romela
Sekaseka dipego tša kobamelo tše di rometšwego	Dikhamphani tše di ngwadišitšwego le JSE, Di-SETA, ditho tša dinaga le ditheo tša setšhaba	Maikutlo a filwe ka sebaka se se sa fetego matšatši a 90 go tloga letšatšikgwedi la kamogelo
Amogela dingongorego ka moka tše mpsha tše di amogetšwego	Dingongorego	100% ya dingongorego tše di amogetšwego di amogetšwe ka sebaka se se sa fetegp matšatši a 5 Go hlahlobja pele ga dingongorego
Tekolopele ya dingongorego	Dingongorego	100% ya dingongorego tše di šomišitšwego le go phethwa mo kgweding e tee (1) ya go romelwa
Tekolo ya bokgoni bja dingongorego	Dingongorego	100% ya dingongorego tše di lekotšwego bakeng sa bokgoni mo dikgweding tše tharo (3) tša go romelwa

Dina dinyakišišo	Bangongoregi le Baarabi	Dinyakišišo di phethilwe mo dikgweding tše 12 tša go thoma dinyakišišo. Ditaba tše di raraganego di ka feta lebakeng la dikgwedi tše 12 gomme bangongoregi ba tla tsebišwa ka nako ya tlaletšo ye e nyakegago le mabaka a yona.
Fana ka maikutlo go bangongoregi	Dingongorego	Maikutlo a fiwa bangongoregi gatee dikgweding tše dingwe le tše dingwe tše pedi (2).
Neela direkhoto tša dikopano	Ba arabetšego le bangongoregi	Dikopano di rekotwa bakeng sa ditshepedišo tša ka gare tša Khomišene ya B-BBEE gomme mokgatlo ofe goba ofe o amogetšwe go tla le sedirišwa sa wona sa go rekhota, go ya ka sephiri le ntle le kgethollo yeo go dumelelanwego ka yona kopanong ye nngwe le ye nngwe.

5.3 Ka go aba ditirelo tše le go hlokomela maemo a tirelo ao a beilwego, Khomišene ya B-BBEE e ikgafile go:

- go thekga molaotheo wa batho-pele;
- fana ka ditirelo ka toka ka go tsepelela dinyakwa tša fana ;
- go ba yo a fetofetogago, yo a nago le boithamelole go tshepagala kabong ya ditirelo;
- go boledišana le mafapha ao a sa dirego pelo le a kgwebo go hlabolla le go phethagatša ditharollo tša ditirelo;

- nepiša kgopolo go boleng mola o godiša kabo ya ditirelo; le
- maemo a boitshwaro bja bašomi.

6. Maikutlo a Badiriši

6.1.1 Ge e le gore re paletšwe ke go fihlelela maemo a mabapi le taba ya gago ntle le tsebišo ya maleba ya mabaka, dingongorego tša badiriši di ka lebišwa ka go ngwala go ofisi ya Mokhomišenare go FNotoane@beecommission.gov.za goba mogala go 012 394 1446. Maikutlo a badiriši ka kakaretšo go rena le ona a ka fetišetšwa atereseng ye e swanago.

6.1.2 Khomišene ya B-BBEE e tla gape ka motheo wo o tšwelago pele go phatlalatša dinyakišišo tša badiriši bjalo ka karolo ya leano la kaonafatšo ya kabo ya ditirelo.

7. Letšatšikgwedi la go thoma

7.1 Khomišene ya B-BBEE e ikgafile go šoma mmogo le bakgathatema ba B-BBEE ka ga go aga ekonomi ye e akaretšago bohle yeo e nago le phadišano lefaseng ka bophara. Maemo a a tirelo a thoma go šoma go tloga ka la **1 Aprele 2021**.